

HOOFDSTUK I

‘Den Uyl, die is toch dood? Dat zei je toch laatst?’

‘Ja, ook alweer een paar jaar.’

‘Spijtig voor de man, maar beter voor Nederland zullen we maar zeggen. En wie is nu de premier, de jongeheer Wiegel?’

‘Nee, die is commissaris van de Koningin in Friesland.’

‘Jammer, naar de provincie weggepromoveerd! Maar misschien ook verstandig om nog even in de luwte te blijven. Altijd zaak om het juiste moment af te wachten. Wiegel is wel de man die we nodig hebben om Nederland er weer bovenop te helpen.’ Oom Karel ging wat moeizaam rechtop zitten en keek zijn jonge neef aan. Hij kneep zijn ogen toe, liet zijn stem wat zakken en zei: ‘Moet misschien een handje geholpen worden, wat jij?’

Ekronde zette de muziek wat zachter. ‘Ik kwam even kijken of u het warm genoeg had. Ik heb Frans de verwarming bij laten zetten, want het wordt de komende dagen weer wat kouder.’

‘Koud? Ik heb het nooit koud. Daar zorg ik wel voor. Maar Frans zegt dat hij geen hout meer mag brengen, dat jij dat niet wilt.’

‘Wij vinden het verstandiger dat u de open haard niet meer aan hebt. Weet u nog vorige week toen het hier helemaal onder de rook stond en we het kleed moesten uittrappen?’ Ekronde wees op de schroeiplekken op de vloer en het kleed.

‘Onzin, het staat hier vaker blauw van de rook en ik heb voor hetere vuren gestaan.’ Karel richtte zich op om bij zijn

sigarendoos te kunnen en nam er een uit. Hij liet zich terugzakken, haalde het bandje eraf, pakte een lucifersdoosje en stak zijn sigaar aan. Blies de rook uit en keek tevreden naar hoe die naar het plafond steeg. 'Heb ik je al eens verteld hoe we in Audemer onder vuur kwamen te liggen en ik de dag redde door dat mitrailleurstentje in de kerktoren uit te schakelen?'

'Die heldendaad waarvoor u de Bronzen Leeuw heeft gekregen?'

'Precies!' Karel wees op de foto aan de muur waar prins Bernhard hem op een volle paradeplaats de versierselen opspeldde. 'Een grof schandaal dat hij van Den Uyl zijn uniformen niet meer mocht dragen.'

'Dat is alweer vijftien jaar geleden. Zit u daar nog steeds over te mokken?'

'De prins was laatst weer op onze lustrumviering en herkende me nog. Hij gaf me een klap op m'n schouder, prachtke-rel.'

Dat oom Karel verknocht was aan zijn tijd bij de Irenebrigade was duidelijk. Er waren foto's van Karel met z'n makers aan boord van het schip dat ze het Kanaal overvoer, lachend met een mok koffie voor een kantinewagen, vol trots met een paar meiden op een Britse tank. Natuurlijk ook de foto met prins Bernhard waar hij zijn Bronzen Leeuw uitgereikt kreeg.

Een latere foto van Prinsjesdag waar Karel als commandant van de erewacht het koninklijk paar eer bewijst bij het verlaten van de Gouden Koets en het betreden van de Ridderzaal. Prominent ook een ingelijste bladzijde uit Elsevier Magazine met een rapportage over Veteranendag. Op de foto bij het artikel staat een man met snor, in veteranenbla-

zer: “Luitenant-kolonel b.d. Karel de Beer, voorzitter van de werkgroep Stavast van de Prinses Irenebrigade”.

Op oude foto's kijkt hij met veel bravoure de wereld in en krullen zijn mondhoeken omhoog. Later oogt hij vaak wat nors en hangen mond en snor naar beneden. Naarmate de jaren verstrijken, lijkt zijn hoofd ook wat te groot voor de rest van zijn lichaam. Alsof zijn gewichtigheid hem in de loop der tijd naar het hoofd is gestegen.

Aan de muur hing ook een kaart van West-Europa met daarop de route waarlangs de brigade was opgetrokken. Witte knopspelden bij alle plaatsen waar gevechtshandelingen hadden plaatsgevonden. Eén rode bij het Franse Audemer waar hij zijn Bronzen Leeuw had verdiend, omdat hij daar dat moffennest had uitgeschakeld. Een tweede, bij Beringen, waar hij gewond was geraakt.

Een kleine boekenkast was gevuld met boeken over de Tweede Wereldoorlog en met oude jaargangen van De Vaandeldrager: het officiële orgaan van de oud-strijders van de Irenebrigade. In de boekenkast stonden ook de mappen met het archief van de werkgroep Stavast. Karel was voorzitter en secretaris, en deed, sinds het overlijden van de penningmeester, ook de financiën. Op de middelste plank stond het fraaie houten doosje met daarin de Bronzen Leeuw en zijn andere onderscheidingen.

Bovenop de boekenkast lag zijn oude helm met de kenmerkende gouden leeuw op een ronde blauwe ondergrond. Bovenaan de boekenkast was, als oorlogstrofee, ook het plaatsnaambord Audemer vastgemaakt, met twee kogelgaten erin. Maar volgens tante Dorothee pas nadat Karel er in de vijftiger jaren een keer terug was geweest. En die kogelgaten hadden er eerst ook niet ingezet.